

Allmän studieplan för forskarutbildningen inom tema Barn (Child Studies)

Studieplanen gäller för utbildning som avslutas med doktorsexamen och för utbildning som avslutas med licentiatexamen.

1. Utbildningens mål

Vid tema Barn studeras barns villkor i samhället och hur omvärlden ter sig ur barns perspektiv. Forskningsproblemen väljs med utgångspunkt från en helhetssyn på barns livsmiljöer och ett viktigt syfte är att knyta samman kunskaper på individnivå med kunskaper på samhällsnivå. I forskningen studeras olika kulturer och miljöer dels i ett nutidsperspektiv, dels i ett historiskt perspektiv.

Viktiga frågor för forskningen vid tema Barn rör samspelet mellan barns levnadsvillkor i familjen, i barnomsorgen, i skolan, i arbetet och på fritiden. Det är viktigt att uppmärksamma hur barns språk, tänkande och omvärldsuppfattning kommer till uttryck och formas i samspel med andra människor i skilda miljöer. Vid tema Barn studeras också barns sätt att ta till sig kulturyttringar, som litteratur, konsumtion och visuell kultur, liksom deras eget sätt att uttrycka sig på. Ett annat centralt område är hur barn hanterar påfrestande uppväxtförhållanden.

Utöver grundforskning strävar temat efter att utveckla kunskap som är tillämpbar i samhället. Ökade kunskaper om barns villkor och barns perspektiv bör kunna ge underlag för åtgärder som främjar barns utveckling och förbättring av barns villkor. Ett mång- och tvärvetenskapligt arbetssätt tillämpas, varvid temat söker integrera kunskaper, teorier och metoder från historisk vetenskap, samhälls- och beteendevetenskaper, språkvetenskap och estetiska vetenskaper.

Forskarutbildningen syftar till att fördjupa den studerandes kunskaper inom temats område och genom handledning göra den studerande väl beredd för självständiga insatser inom forskning och utvecklingsarbete. Målet för utbildningen är att den studerande ska kunna kritiskt och självständigt planlägga och genomföra en kvalificerad forskningsinsats samt kunna presentera och sprida sina forskningsresultat inom och utanför akademien.

De allmänna examensmålen för doktorsexamen respektive licentiatexamen delas här, i enlighet med Högskoleförordningen, in i mål för kunskap och förståelse, för färdighet och förmåga, och för värderingsförmåga och förhållningssätt.

1.1 Kunskap och förståelse

Den forskarstuderande skall för *doktorsexamen*:

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet,
- visa djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet och visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Den forskarstuderande skall för *licentiatexamen*:

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta, samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

1.2 Färdighet och förmåga

Den forskarstuderande skall för *doktorsexamen*:

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete med en avhandling,
- visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt och med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap,
- visa förutsättningar att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Den forskarstuderande skall för *licentiatexamen*:

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

1.3 Värderingsförmåga och förhållningssätt

Den forskarstuderande skall för *doktorsexamen*:

- visa intellektuell självständighet och ett analytiskt förhållningssätt till kunskapsbildningen,
- kunna värdera svagheter och styrkor i den egna avhandlingen,
- visa vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra sådana forskningsetiska bedömningar, visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används,
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Den forskarstuderande skall för *licentiatexamen*:

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används,
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

2. Antagningsvillkor

2.1 Grundläggande bestämmelser

För att bli antagen till forskarutbildning krävs att den sökande har dels grundläggande behörighet, dels särskild behörighet enligt nedan. Vidare krävs att den sökande bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att klara utbildningen.

2.2 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till forskarutbildningen har den som har

- avlagt en examen på avancerad nivå,
- har fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
- på något annat sätt inom eller utom landet har förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Om det finns särskilda skäl, kan fakultetsstyrelsen för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet.

2.3 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har kunskaper motsvarande 90 högskolepoäng i något ämne av central betydelse för temat.

Kraven på grundläggande och särskild behörighet anses även uppfyllda av den som har avlagt motsvarande äldre examen, eller inom eller utom landet har förvärvat motsvarande kunskaper. Om särskilda skäl föreligger kan fakultetsstyrelsen för enskild sökande medge undantag från villkor för särskild behörighet.

3. Antagning

3.1 Ansökan

Ansökan om antagning till forskarutbildning i tema Barn ställs till prefekten vid Institutionen för Tema, Linköpings universitet.

3.2 Antagningsbegränsning och urval

Till forskarutbildningen får endast antas så många forskarstuderande som kan erbjudas handledning, godtagbara studievillkor i övrigt och som har studiefinansiering.

Antagningsbegränsning till forskarutbildning tillämpas om antalet behöriga sökande är större än antalet tillgängliga platser. Grunden för urval bland behöriga sökande till forskarutbildning i tema Barn är graden av förmåga att tillgodogöra sig sådan utbildning. Vid urvalet beaktas följande omständigheter:

- studieresultat som visar kreativitet, mognad, förmåga till självständigt omdöme och kritisk analys
- speciella kunskaper och erfarenheter hos den sökande, till exempel yrkesverksamhet, som kan vara av betydelse för att tillgodogöra sig forskarutbildningen.

I första hand görs urvalet på grundval av dokumenterat och av den sökande själv åberopat material, till exempel självständiga studiearbeten och intyg om yrkesverksamhet. Därutöver kan annat beslutsunderlag såsom intervjuer med den sökande vara av betydelse. Vid antagningen tas även hänsyn till den kompetens som de till forskarutbildningen knutna lärarna besitter.

3.3 Beslut om antagning

Beslut om antagning av studerande till forskarutbildningen fattas av styrelsen vid Institutionen för Tema.

4. Utbildningens utformning

4.1. Allmänt

Utbildningen för doktorsexamen omfattar 240 högskolepoäng och består av en kursdel om 65 högskolepoäng och en avhandlingsdel om 175 högskolepoäng. Utbildningen för licentiatexamen omfattar 120 högskolepoäng och består av kurser om sammanlagt 32,5 högskolepoäng och en

vetenskaplig uppsats om 87,5 högskolepoäng. Sådan examen kan antingen utgöra slutmål för utbildningen eller en etapp i utbildningen till doktorsexamen.

Den studerande bör påbörja sitt vetenskapliga arbete redan under första årets studier och således bedriva forskningsarbete parallellt med kursbundna studier.

4.2. Kurser

I doktorsexamen ingår:

- Obligatoriska kurser för samtliga studerande som syftar till att ge grundläggande kunskaper inom forskningsmiljöns område (45 högskolepoäng), varav 7,5 hp måste utgöras av grundläggande utbildning i högskolepedagogik .
- Individuella, valbara kurser som syftar till att ge fördjupade kunskaper inom valda specialområden, 20 högskolepoäng, varav minst 5 högskolepoäng måste utgöras av kurser i metod.

I licentiatexamen ingår kurser om sammanlagt 32,5 högskolepoäng, varav 10 högskolepoäng är valbara.

I forskarutbildningen ingår även forskningsmiljöns seminarieverksamhet. Det innebär att forskarstuderande förväntas presentera avhandlingsdelar på seminarier och aktivt delta i såväl andra forskarstuderandes avhandlingsseminarier som seminarier med inbjudna gäster.

För varje enskild forskarstuderande kan modifieringar göras med hänsyn till vederbörandes förkunskaper samt i relation till de krav som ställs genom deltagande i forskningsmiljön. De individuellt bestämda kurserna fastställs av den studerandes huvudhandledare efter samråd med den studerande. För varje kurs framgår vilka examensmål kursen svarar mot. I vissa kurser ges undervisning medan övriga inhämtas genom litteraturstudier.

Grundutbildningskurser på avancerad nivå och som inte ingår i villkoren för särskild behörighet kan efter godkännande av studierektor i samråd med handledare tillgodoräknas i forskarutbildningen inom kvoten för valfria kurser

4.3 Närmare information

Närmare information om forskarutbildningen lämnas av forskarstudierektor vid tema Barn.

4.4 Avhandling för doktorsexamen

För doktorsexamen skall den forskarstuderande författa en vetenskaplig avhandling, vars omfattning motsvarar 175 högskolepoäng. Avhandlingen skall baseras på ett självständigt forskningsarbete och vara av betydelse för forskningen inom det valda området. Avhandlingen skall utformas antingen som ett enhetligt, sammanhängande vetenskapligt verk (monografiavhandling) eller som en sammanläggning av vetenskapliga uppsatser som den forskarstuderande har författat ensam eller gemensamt med annan person, kompletterad med en sammanfattande diskussion (sammanläggningsavhandling). Uppsatserna skall vara av sådan kvalitet att de kan publiceras i erkända vetenskapliga tidskrifter. Vid lagarbete skall den enskildes arbetsinsats kunna särskiljas och bedömas.

Avhandlingen skall försvaras vid en offentlig disputation. Regler om förfarandet vid disputation finns i Högskoleförordningen, vartill kommer lokala tillämpningsbestämmelser som fastställts av universitetsstyrelsen och av filosofiska fakultetsstyrelsen.

4.5 Uppsats för licentiatexamen

För licentiatexamen skall den studerande författa ett vetenskapligt arbete vars omfattning motsvarar 87,5 högskolepoäng. Uppsatsen skall baseras på ett självständigt forskningsarbete. Uppsatsen skall försvaras vid ett offentligt seminarium. Filosofiska fakultetsstyrelsen beslutar om de närmare formerna för den vetenskapliga uppsatsens framläggande.

5. Utbildningens uppläggning

5.1 Individuell studieplan

Tillsammans med huvudhandledaren skall den forskarstuderande göra upp en plan för sin forskarutbildning, vilken skall följas upp minst en gång varje år. Huvudhandledaren är ansvarig för rådgivning avseende avhandlingsarbetets inriktning, omfattning och genomförande.

5.2 Undervisning

Undervisningen meddelas huvudsakligen i form av föreläsningar, seminarier och handledning. Den studerande skall under studietiden ta del i vetenskapliga aktiviteter genom att aktivt delta i seminarier, gästföreläsningar etc. Den studerande kan ges möjlighet att delta i undervisning och kunskapsprov vid annan fakultet eller annat lärosäte. Det ankommer på forskningsmiljön att erbjuda den forskarstuderande möjligheter att delta i internationella konferenser och kurser.

5.3Handledning

Studerande för forskarutbildning har rätt till handledning under utbildningen så länge inte rektor beslutat om annat. Val av avhandlingsämne skall ske i samråd mellan den forskarstuderande och huvudhandledaren och ska ske under utbildningens första termin.

Handledare inom forskarutbildningen är dess professorer, docenter och forskarassistenter samt särskilt förordnade lärare. Dessa har ett kollektivt ansvar för handledningen. För varje forskarstuderande utses minst två handledare. En av dem ska vara huvudhandledare. Val av handledare sker efter samråd med den forskarstuderande. Huvudhandledaren skall vara docentkompetent och skall ha genomgått forskarhandledarutbildning. Biträdande handledare skall ha avlagt doktorsexamen eller ha motsvarande vetenskaplig kompetens. En forskarstuderande som begär det skall få byta handledare.

Fakultetsstyrelsen har fastställt riktlinjer för prövning av rätt till handledning och andra resurser för forskarstuderande.

6. Examination

Kunskapskontrollen sker huvudsakligen genom skriftlig eller muntlig examination och ska säkerställa att examensmålen för doktorsexamen uppnås. Tentamina och prov bedöms med något av betygen godkänd eller icke godkänd. Huvudansvarig handledare är examinator för de kurser för vilka särskild examinator ej utsetts och dokumenterar fullgörandet av moment i forskarutbildningen som ej är knutna till kurs eller avhandling.

Doktorsavhandlingen bedöms av en betygsnämnd i enlighet med regler i högskoleförordningen, vartill kommer lokala tillämpningsbestämmelser som fastställts av universitetsstyrelsen och filosofiska fakultetsstyrelsen. Vid betygssättning tas hänsyn både till avhandlingens innehåll och till försvaret av densamma. Avhandlingen skall bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.

Fakultetsstyrelsen beslutar om de närmare formerna för licentiatuppsatsens framläggande. Betyg för licentiatuppsatsen bestäms av examinator, som inte får vara handledare för den studerande i fråga. Licentiatuppsatsen skall bedömas med något av betygen godkänd eller underkänd.